

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Hovedutvalg for oppvekst og kultur har møte
i Ås rådhus, lille sal

22.03.2006 kl. 19.00

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken i flg lov er unntatt fra offentlighet.

Saksliste:

ORIENTERINGER:

- PRESENTASJON AV RUSTAD SKOLE VED REKTOR GRO LUNDGÅRD
- VIDEO OG RAPPORT I HHT. HOK-SAK 5/06 VED GUNDER SKIAKER
- BYGDEBOKARBEIDET – STATUS OG FRAMDRIFT
- INNTAKSOMRÅDER FOR SKOLENE I ÅS – NYE VEINAVN

Utv.sak nr5/06   05/922
LEVENDE LÆRING OG BYNÆRT LANDBRUK

Utv.sak nr6/06   06/563
PRINSIPPER FOR FORDELING AV BUDSJETTMIDLER TIL SKOLENE

Utv.sak nr7/06   06/546
VEDTEKTER FOR SKOLEFRITIDSORDNINGENE I ÅS KOMMUNE

Utv.sak nr8/06   06/606
FÅLESLORÅSEN - NYTT VEINAVN

Saksdokumentene ligger til offentlig gjennomsyn på rådmannskontoret.

Ås, 14.03.06

Eli Kolstad
Leder

Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes til Annette Grimnes, tlf 64 96 20 03 eller e-post: annette.grimnes@as.kommune.no (Det sendes personlig svar på at slik e-post er mottatt. Telefonbeskjed må gis dersom svar ikke mottas innen rimelig tid).
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

REFERATSAKER TIL MØTE I HOK 22.03.06:

Referat fra møte i Samarbeidsutvalget Brønnerud skole 07.03.06

Referat fra møte i Samarbeidsutvalget Brønnerud skole 13.12.05

Utv.sak nr 5/06

LEVENDE LÆRING OG BYNÆRT LANDBRUK

Saksbehandler: Tove Heen

Arkivnr: 430

Saknr.: 05/922

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	17/05	20.04.2005
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	5/06	22.03.2006

Oppvekst- og kultursjefens innstilling:

1. Rapporten "Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole" tas til orientering.
2. Rapporten tas med i kommunens helhetlige vurdering av det spesialpedagogiske tilbudet for barn og unge i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2007

Oppvekst- og kultursjefen i Ås, 14.03.2006

Ellen Benestad

Tidligere politisk behandling:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur (Utv.sak 17/05 – 20.04.2005)

Administrativ behandling:

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur

Vedlegg som følger saken trykt:

Rapporten: "Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole, Strategi-, handlings- og finansieringsplan"

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Rapporten: "Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole, Strategi-, handlings- og finansieringsplan"

Utskrift av saken sendes til:

Medlemmene i arbeidsgruppa

PPS

Oppvekst- og kultursjefen

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur behandlet i sitt møte 20.04.2005 - utv.sak 17/05- Levende Læring og Bynært Landbruk – om bruken av gården som pedagogisk ressurs.

Oppvekst- og kultursjefen ba hovedutvalget om å nedsette et utvalg for å utarbeide strategi og handlingsplan for Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole. Dette for å få et bedre vurderingsgrunnlag i forhold til økonomi, elevgruppe, forutsigbarhet i forhold til varighet m.m.

Arbeidsgruppen bestående av Ivar Ekanger og Saroj Pal fra Hovedutvalg for oppvekst- og kultur, Ole Egge fra Ås landbrukslag, Freddy Borgen fra Ås Ungdomsskole, Gunder Skiaker lærer og bonde på Aschjem gård, Helga Tilley fra Pedagogisk psykologisk senter i Ås kommune og Erling Krogh fra Universitetet for miljø- og biovitenskap leverte i november sin rapport.

Rapporten følger som vedlegg til denne saken.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Oppvekst- og kulturretaten er i gang med å vurdere det spesialpedagogiske tilbudet for barn og unge i kommunen. Tilbudet vurderes ut fra ulike synsvinkler, blant annet ser vi på kvalitet opp mot ressursbruk. Det vil fremlegges en sak om dette i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2007.

Oppvekst- og kultursjefen anbefaler at vedlagte rapport tas med i denne vurderingen.

VEDLEGG

Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole

Strategi-, handlings- og finansieringsplan

Rapport utarbeidet av arbeidsgruppe nedsatt av Hovedutvalg for oppvekst og kultur i Ås kommune

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	7
2. Bakgrunn.....	7
3. Erfaringer fra prosjekter i Ås kommune	9
3.1 Samarbeid mellom Ås ungdomsskole og Aschjem gård	9
3.2 Nye samarbeidsprosjekter høsten 2005	11
3.3 Utgifter ved bruk av gården som læringsarena sammenliknet med alternativt tilbud	12
3.4 Oppsummering av erfaringer	12
4. Forslag om økt satsing på gården som læringsarena i Ås kommune	12
4.1 Forankring i Ås kommunes visjoner.....	12
4.2 Mål for prosjektet.....	12
4.2 Framgangsmåte for å nå målene	13
4.2.1 Støtte til etablering av nye prosjekter	13
4.2.2 Kvalitetssikring av prosjekter	13
4.2.3 Samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)	13
4.3 Oppsummering	14

1. Sammendrag

Mange barn og unge har det ikke bra nok verken med seg selv eller på skolen. Det er ikke utviklet gode nok tilbud for dem med tanke på at de skal kunne ta i bruk sine evner på best mulig måte for å kunne delta i de framtidige oppgaver der det er behov for alle.

I Ås kommune kan vi se denne tendensen ved at behovet for spesialpedagogiske tjenester er økende og at det ikke er enkelt for kommunen å møte denne utviklingen. Tall fra Samdata viser at nesten 31.000 barn og unge under 18 år ble henvist til psykisk helsevern for barn og unge i 2002, en stor del av disse for atferdsvansker, tristhet/depresjon og hyperaktivitet. Arbeidsgruppen antar at dette utgjør ”toppen av et isfjell” og at det samtidig er mange barn og unge som ligger i nærheten av å ha slike problemer selv om de så langt har unngått å måtte be om hjelp fra det psykiske helsevernet for barn og unge.

Dette er bakgrunnen for at en arbeidsgruppe med representanter for Ås kommune, Universitetet for miljø- og biovitenskap og landbruket i Ås nå fremmer forslag om økt satsing på gården som pedagogisk arena for et undervisningstilbud for barn og unge med særlige behov.

Det er høstet mange svært positive erfaringer med slike løsninger der skoleelever får et utvidet opplæringstilbud som legger større vekt på praktiske og konkrete oppgaver enn den tradisjonelle skolen er i stand til. Gjennom prosjektene i Ås kommune har vi erfart mange solskinnshistorier. Et par av disse er referert i teksten

Etter arbeidsgruppens vurdering blir dette et viktig og godt tilbud for dem som trenger bistand fra det psykiske helsevernet, men gruppen mener også at slike tilbud kan være et godt virkemiddel for å forebygge problemer hos de skoleelever som ellers kan komme til å oppleve større og mer alvorlige lærings- og motivasjonsproblemer framover.

Arbeidsgruppens forslag er basert på å gjøre Ås kommune til en eksempelkommune som også andre kommuner kan lære av, men primært må arbeidsgruppens forslag oppfattes som forslag om hvordan vi i Ås kommune kan gjøre hverdagen og skolegangen lettere og mer givende for dem som ellers ikke har det så bra i denne sammenheng.

Arbeidsgruppens forslag innebærer noe kostnader for kommunen, men vi er sikre på at gevinsten, både for barna, kommunen og involverte bønder og lærere langt overstiger disse beskjedne kostnadene.

Arbeidsgruppen har bestått av Ivar Ekanger og Saroj Pal fra Hovedutvalg for oppvekst og kultur, Ole Egge fra Ås landbrukslag, Freddy Borgen Ås Ungdomsskole, Gunder Skiaker lærer og bonde på Aschjem gård, Helga Tilley fra Pedagogisk psykologisk senter i Ås kommune og Erling Krogh fra Universitetet for miljø- og biovitenskap, som også har vært sekretær.

Arbeidsgruppens innstilling er énstemmig.

Ås, 3. november 2005.

2. Bakgrunn

De menneskelige ressurser er vår viktigste ressurs og fundamentet både for Ås kommune og for alle andre kommuner. Og barn og ungdom er framtida; de skal ta vare på oss som i dag er yrkesaktive når vi havner i vår alderdom, de skal ta vare på de framtidige generasjoner og de skal sørge for at våre ressurser hele tida forvaltes på en bærekraftig, framtidsrettet og sunn måte.

I en slik situasjon er det en utfordring og en bekymringsfull situasjon at mange barn og unge ikke har det bra, og at det ikke er utviklet gode nok tilbud for dem med tanke på at de skal kunne ta i

bruk sine evner på best mulig måte for å kunne delta i de framtidige oppgaver der det er behov for alle.

I Ås kommune kan vi se denne tendensen ved at behovet for spesialpedagogiske tjenester er økende og at det ikke er enkelt for kommunen å møte denne utviklingen. Regjeringens strategiplan ”...sammen om psykisk helse...” anslår at mellom 10 og 20 prosent av barnebefolkningen har psykiske plager som påvirker deres daglige fungering. Tall fra Samdata viser at nesten 31.000 barn og unge under 18 år ble henvist til psykisk helsevern for barn og unge i 2002 (Regjeringens strategiplan). Av disse ble nesten 6000 henvist for atferdsvansker, bortimot 5000 for tristhet/depresjon og over 4000 for hyperaktivitet. Arbeidsgruppen antar at dette utgjør ”toppen av et isfjell” og at det samtidig er mange barn og unge som ligger i nærheten av å ha slike problemer selv om de så langt har unngått å måtte be om hjelp fra det psykiske helsevernet for barn og unge.

Vi ser altså at det er et stort behov for gode tilbud til dem som allerede har store psykiske problemer, men arbeidsgruppen vil også peke på at det også er viktig å sikre gode tilbud til dem som er i risikozonen og som risikerer å få så store psykiske plager at de trenger profesjonell hjelp.

Alternative læringsarenaer som vektlegger praktiske og konkrete oppgaver for elever med særskilte behov viser gjennomgående meget positive resultater, enten det gjelder arbeid med fartøyvern, dykking og havbruk, mekkeverksteder eller bruk av gården som læringsarena. Slike læringsopplegg gir elevene mulighet til mestre konkrete arbeidsoppgaver og å samarbeide med andre elever om dette, og dette er en viktig basis for også å mestre egen situasjon. I neste omgang gir dette elevene både sosiale ferdigheter og faglig læring som man fra skolens side ikke hadde drømt om kunne skje. En felles erfaring er at elevene begynner å fungere som sosiale og lærende individer.

Bruk av læringsmuligheter i gårdsmiljø har pågått svært lenge, men systematisk bruk av gården som læringsarena ble etablert gjennom det nasjonale prosjektet ”Levende Skule” ved Norges landbrukshøgskole fra 1996-2000. I prosjektet ble 8 pilotprosjekter med samarbeid mellom lokale grunnskoler og omkringliggende gårdsbruk realisert og evaluert. Prosjektet ble videreført i Nord-Trøndelag (2001-2004), der det nå eksisterer samarbeid mellom gårder og skoler i 14 av 24 kommuner, der om lag 20 grunnskoler og 35 gårdbrukere er involvert. Prosjektene har i hovedsak vært fokusert på allmennpedagogikk, men for å sikre økonomisk grunnlag for bonden har det blitt etablert en rekke spesialpedagogiske tilbud både gjennom det nasjonale og regionale prosjektet. Det er gjennomgående dokumentert store framskritt for elever med slike særskilte behov. Dette gjelder både allmenne ferdigheter knyttet til mestring, gjennomføringsevne, tålmodighet, ansvarlighet og sosial kompetanse, samt ferdigheter i lesing, skriving og ordinære fag. Begeistringen blant de involverte elever, deres foreldre og elevenes lærere er udiskutabel. Men det gjenstår å utarbeide modeller for hvordan en kommune kan utarbeide og realisere et faglig holdbart og økonomisk bærekraftig tilbud for sine elever med særskilte behov basert på et samarbeid mellom lokale gårder og kommunens skoler. Det er sannsynlig at behovet i de tett befolkede og urbane områdene på Østlandet er enda større enn i de landbruksnære områdene i Nord Trøndelag.

Ås kommune har en unik anledning til å utvikle en slik modell og bli eksempelkommune for bruk av gården som læringsarena for elever med særskilte behov:

- Seksjon for læring og lærerutdanning ved Universitetet for miljø og biovitenskap er det nasjonale kompetansesenter for bruk av gården som læringsarena. Dette åpner for et lokalt samarbeid mellom Ås kommune og UMB.
- Gjennom samarbeid mellom PP-tjenesten og Gunder Skiaker på Aschjem gård er det utviklet et prosjekt med dokumenterte og meget positive effekter for elevene.
- I det regionale prosjektet ”Levende læring og bynært landbruk” har Ås vist seg som foregangskommune ved å sende 4 lærere på etterutdanningskurs. Gjennom landbrukslagets

innsats deltar også 5 bønder på kurset. Det er derfor flere potensielle tilbydere i tillegg til Gunder Skiaker – og flere mulige etterspørrere av tilbudet.

3. Erfaringer fra prosjekter i Ås kommune

3.1 Samarbeid mellom Ås ungdomsskole og Aschjem gård

De tre siste årene har det ved Ås ungdomsskole vært gjennomført et alternativt skoleopplegg for en gruppe på tre psykisk utviklingshemmede gutter. Guttene har vært tre dager på skolen, to dager på gård hver uke. Opplegget har vært organisert som en helhet, der opplevelser og praktisk læring på gården har dannet bakgrunn for og innhold i undervisningen hele uka.

Innhold i opplæringen har vært: språk, lese og skrive, tilpasset matematikk (i praksis), naturfag, lokalkunnskap, problemløsning, sosiale ferdigheter og forståelse. For- og etterarbeid på skolen har tatt utgangspunkt i elevenes opplevelser på gården. Bilder fra aktiviteter på gården, tatt med digitalt kamera, har dannet bakgrunn for skolearbeid og lekser. Gruppen har hatt samarbeid med klassen i naturlige situasjoner og rundt spesielle opplegg. Enkelte elever har vært med f.eks. i fotoprosjekt. Klassen har vært på besøk på gården, og sett at de tre mestrer og vet mye de andre elevene ikke vet. Det har vært lagt opp til mestringsopplevelser, både på gården og skolen.

Det har vært lagt vekt på pedagogisk kvalitet, at elevene skal lære, og lære for livet. De praktiske oppgavene på gården har gitt muligheter for å forstå sammenhenger, løse problemer, og det har gitt elevene en konkret sammenheng å lære i. Gården har vært læringsarena. Best mulig utvikling og læring i forhold til egne muligheter og begrensninger har vært målet.

Det ble gjort et grundig forarbeid før prosjektet startet opp. Det ble opprettet stilling (deltid) som koordinator,- som også var sakkyndig på PPT / PPS for guttene. Dette har gitt prosjektet både faglig og formell tyngde, samtidig som PPT/PPS har opparbeidet kompetanse på feltet.

Prosjektet ble tildelt nok ressurser (2 personer, lærer + assistent til stede til enhver tid)

Opplegget skulle ”vernes” - ikke samordnes med resten av skolen ved f.eks. fravær av lærere i andre klasser. Gruppen holdt til i egne lokaler også på skoledagene, men nær klassen. Samarbeid med klassen skulle ha en verdi og et mål hver gang. Omvendt integrering fungerte meget godt av feler årsaker. For det første ble det tilsatt dyktige, erfarne pedagoger, som kunne ta ansvar og sørge for å binde opplegget sammen, og kunne takle uforutsette situasjoner. For det andre ble klassekameratene trukket med i undervisningsopplegg på gården, da gjerne med spesialeleven som arbeidsleder. En viktig forutsetning i forarbeidet var å arbeide mot en felles forståelse av hovedintensjonen med opplegget: **lære for livet med gården som arena.**

Opplegget har totalt sett vært svært vellykket:

- Elevene har hatt god faglig og sosial utvikling - de har utviklet både samarbeidsevne og forståelse for egne muligheter og begrensninger.
- De har trivdes svært godt og vært motivert for skolen som helhet.
- De har utviklet selvtillit og mestringsfølelse, og stolthet over egen innsats og egne resultater.
- De har alle hatt god fysisk utvikling, elevene er i god form, selv uten eget treningsopplegg med fysioterapeut, som ellers anses som nødvendig for denne gruppen.
- De har utviklet et godt vennskap seg i mellom, og kontakt andre elever ut fra egne forutsetninger.
- Foreldrene er svært fornøyd, og forteller om motiverte gutter, som er stolte av seg selv, og som har hatt ”en enorm utvikling”, både personlig, sosialt og faglig.

Forutsetninger for at opplegget har vært så vellykket:

- *Pedagogisk kvalitet:* Dyktige lærere / assistenter, har tatt ansvar og løst situasjoner som har oppstått. De voksne har evnet å se fremgang, og se og oppmuntre små skritt i riktig retning,

som etter hvert har blitt store! Spesialpedagog nødvendig for denne gruppen elever, for å sikre pedagogisk utbytte / riktig nivå.

- *Omvendt integrering*: Man har turt å skille elevene fra klassen, men har likevel jobbet sammen med klassen i reelle samarbeidsprosjekter. Alle muligheter utnyttet!
- *Ensartet elevgruppe med felles behov*
- *Egen koordinator*, som også er sakkyndig på PPS, har kunnet følge opp i detalj, særlig viktig i starten.
- *Nok ressurser*
- *Lærer med gård*: sikrer både faglig kvalitet og gir prosjektet aksept i skolesystemer
- *Positiv klasselærer* som så de 3 guttene og deres opplegg som en ressurs for klassen
- *Egne egnede lokaler*
- *Nært samarbeid* mellom lærere, assistenter, koordinator, foreldre. Korte forbindelseslinjer

Gunder Skiaker forteller om mange solskinsopplevelser, blant annet denne:

Grappa med psykisk utviklingshemmede elever hadde en dag besøk på gården av tre av de tøffe medelevene fra storklassen. Vi sto og snakket sammen utenfor bingen til den store væren med horn. Da hvisket jeg til den småvokste "downs syndrom"-eleven: -Nå slipper vi ut væren. Du tar han og leier han tilbake til bingen på beskjed fra meg. Som sagt så gjort. De store 9.klasseguttene skvatt og ble synlig redde i møtet med saubukken. Da slo eleven til. Han grep væren i nakken, snudde den rundt og styrte den inn i bingen igjen. Elevene fra storklassen innrømmet etterpå at de hadde blitt redde og skrøt av gutten som hadde gjort noe som gutta i storklassen aldri hadde turt. Jeg er sikker på at alle elevene husker dette veldig godt. I alle fall gjør jeg det. Og episoden førte til varig endring i vår lille elev sin status i klassen.

Det bør understrekes at alle som har vært involvert i prosjektet er samstemte om at opplegget har hatt en høy faglig kvalitet. Dette har vært et godt skoletilbud, med læring som mål og med læring som resultat. Gården har vært læringsarena, og gitt muligheter til konkretiseringer, problemløsning og erfaringer man vanskelig vil kunne få til på skolen. Elevene ser samtidig den umiddelbare nytten av arbeid de gjør, samtidig som de er med på aktiviteter de liker.

Opplegget har vært helhetlig, der arbeid og aktiviteter på gården har vært brukt som bakgrunn og innhold i mer teoretisk arbeid på skolen.

Etter de positive erfaringer med gården som pedagogisk arena for tre multifunksjonshemmede elever ved Ås ungdomsskole, ønsket skolen å se på muligheten for å videreføre tiltaket for andre grupper elever ved skolen.

I løpet av høsten 2004 fikk tre nye elever på 8.klassetrinn tilbudet om å være på gården hos Gunder Skiaker en gang i uka. Felles for denne elevgruppa var at de tilhørte 8.klassetrinn, hadde svært dårlig motivasjon for tradisjonelt skolefaglige gjøremål, og at de trengte et skoletilbud som Ås ungdomsskole vanskelig kunne få til på skolen.

Gården som pedagogisk arena viste seg raskt å svare til forhåpningene. Samtlige elever har gjennom hele skoleåret vist stor glede og entusiasme over å få være på gården. Til tross for deres store ulikheter, både som personer og i forhold til hjelpebehov, har gården virket samlende på gruppa. Elevene har vist omsorg og respekt for hverandre, ikke bare på gården, men også inn i skolehverdagen og på fritida. Elevenes motivasjon for å gå på skolen de resterende dagene har bedret seg betraktelig. Samtlige har hatt en meget god utvikling innenfor sitt spesielle problemområde.

Det har helt fra starten av vært viktig å få gården inn som en del av ungdomsskolen og skolehverdagen. Gjennom ulike metoder har man søkt å knytte arbeidet som gjøres på gården inn i elevenes skolehverdag ellers:

- Bruk av loggbøker, beskrivelse av gjøremål og konkrete oppgaver som skal løses til neste gårdsbesøk, dialog mellom lærere på skolen og Gunder Skiaker på gården slik at deler av fagstoff, for eksempel i matematikk, kan konkretiseres gjennom arbeidsoppgaver på gården eller omvendt.
- Bruk av digitalt kamera som en dokumentasjon/minnebok til bruk i lese –skriveopplæringa mm.

Ut fra en spesialpedagogisk vurdering vil en rekke elever på ungdomstrinnet ha stor nytte av et tilbud på gård. Dette kan for eksempel gjelde stille jenter med læringsproblemer som for eksempel kan ha nytte av tilpassete læringsopplegg på en hestegård.

3.2 Nye samarbeidsprosjekter høsten 2005

Fra høsten 2005 har Ås ungdomsskole utplassert en elev på Aschehoug gård. Prosjektet er under utprøving og er tuftet på hestehold. Kostnadene for dette prosjektet er delt mellom skole og helse- og sosialetaten i Ås kommune. Prosjektet tenkes videreført i forhold til jenter med spesielle behov.

Kroer skole har et prøveprosjekt i samarbeid med Moer gård og ytterligere et prosjekt er under planlegging. Ole Egge fra Kroer forteller denne historien om en elev på sin gård:

Svein kom til gården vår etter spørsmål fra Ungdomskolen om vi kunne ha han på gården to dager i uka. - Han er den verste eleven vi har hatt her på lenge, sa rektor. Svein kom inn i hønehuset første dagen og sa: - Hei, jeg heter Svein. Jeg er dum. - Er du dum? Hva er du dum i da? sa Ole - Jeg er dum i alt, jeg. - Hva er du mest dum i da? fortsatte Ole. Svein tenkte litt og svarte: - Matte. Så gikk vi rundt i hønehuset og så etter at alle hønene hadde det bra. Vi snakka om at det å legge et egg er en svær jobb for ei lita høne. Så det gjør hun bare hvis hun har det kjempebra og får i seg nok og god mat og reint vann. Så den beste måten å se om alle har det bra og trives er å telle eggene vi plukker nøye hver dag. Svein kunne ikke regne, sa han. Men han kunne bruke kalkulatoren. Uten tips og veiledning fant han ut sjøl at det var 6 egg den ene veien og 5 den andre veien på et brett. På kalkulatoren fant han ut at det var 30 egg på et brett. Så ganga han med 6 brett i en stabel og fikk 180, 6 stabler på pallen i 4 etasjer. - Det er 4320 egg på en pall ropte Svein og viste meg kalkulatoren. Vi regna ut og skreiv i protokoll antall egg, max og min temperatur, leste av vannmåleren og skreiv ned vannforbruket hver dag, noe Svein etter hvert mestret til fulle.

Brønnerød skole har igangsatt et prosjekt for to av sine elever i samarbeid med Aschjem gård.

Erfaringer fra prosjekter i Ås kommune er beskrevet i 4 prosjektoppgaver med 10 deltakende bønder og lærere knyttet til etterutdanningskurset "Gården som pedagogisk ressurs" under det regionale prosjektet "Levende læring og bynært landbruk". Det er også laget en reportasje i Aftenposten fra prosjektet på Aschjem gård, som også har vært arena for studieturer fra andre fylker og fra Sverige. Siste besøk var fra styret i den franske landbruksbanken, Credit Agricole, som var meget imponert over og interessert i denne nye satsingen i norsk landbruk

3.3 Utgifter ved bruk av gården som læringsarena sammenliknet med alternativt tilbud

Kommunen er forpliktet til å gi elever med særskilte behov tilpasset opplæring. For flere av elevene som har vært på Aschjem Gård ville et aktuelt alternativ vært Follo barne – og ungdomsskole (FBU). En av elevene som var med i opplegget hos Gunder Skiaker fra 2004 ble vurdert av FBU. FBU konkluderte med at opplegget hos Gunder Skiaker var bedre tilpasset denne elevens behov enn det tilbudet de kunne gi.

For de tre elevene med Downs syndrom er kostnaden for kommunen om lag kr. 290.000,- pr. elev årlig. Da er både transport av elever og utgifter til undervisningslokaler på gården iberegnet i tillegg til et års lønnsutgifter for lærere og assistenter. Kostnaden pr. elev ved FBU er om lag 370.000,- pr. år. Det var således en betydelig innsparing ved bruk av tilbudet ved Aschjem Gård for disse tre i forhold til bruk av FBU, samtidig som opplegget formodentlig er minst like bra tilpasset den enkeltes behov.

3.4 Oppsummering av erfaringer

Erfaringene både nasjonalt og lokalt er meget positive. Ås kommune er i ferd med å bygge opp kompetanse og erfaringer gjennom eksisterende prosjekt og etablering av nye prosjekter gjennom etterutdanningskurset. Ås kan slå flere fluer i en smekk – dekke behovet til egne elever med særskilte behov, utvikle nye næringsveier for gårdbrukere i kommunen, sette Ås som landbrukskommune i et fornyet fokus, bli en eksempelkommune som andre kommuner kan lære av og bygge egen kompetanse på et spennende og samtidorientert felt i spesialpedagogikk.

4. Forslag om økt satsing på gården som læringsarena i Ås kommune

4.1 Forankring i Ås kommunes visjoner

Ås kommune har som overordnet visjon å være "*mulighetenes kommune, der livskvalitet i hverdagen skal stå i sentrum*". Dette utdypes med at "*Ås kommune skal videreutvikles på en måte som sikrer livskvalitet og naturmiljø for videre generasjoner*". Videre framheves det at "*barn og unges utvikling skal være retningsgivende for utbygging av barnehager, skoler og kulturtilbud*." Kommunene har også som overordnet målsetting å styrke samarbeidet med universitets- og forskningsmiljøet i Ås. Det poengteres også at Ås kommunes karakter som landbruksbygd skal videreutvikles.

Ut fra kommunens visjon og overordnede mål er det etter arbeidsgruppens vurdering helt nødvendig å utvikle arenaer for læring som er tilpasset elevenes behov. Å utvikle Ås som eksempelkommune for spesialpedagogisk samarbeid mellom gård og skole vil ut fra arbeidsgruppens vurdering være en ønsket og riktig konkretisering av kommunens politiske verdivalg og godt i samsvar med det økte fokus på barns lære- og utviklingsmiljø som vi nå ser, ikke minst i forbindelse med Stortingsvalget og regjeringsskiftet.

4.2 Mål for prosjektet

1. Å utvikle tilbud som kan være aktuelt for alle elever med særskilte behov der gården som læringsarena kan dekke disse elevenes læringsbehov.
2. Å bli en foregangskommune i forebyggende helsearbeid ved å ta problemet ved roten.

3. Å utvikle et regionalt kompetansesenter som kan tilby spesialpedagogiske tjenester knyttet til gården som læringsarena for hovedstadsregionen
4. Å ta vare på og formidle lokal, tradisjonsbærende kunnskap som er knyttet til landbruksnæringene

Målene følger opp kommunens overordna visjoner gjennom et konkret prosjekt og konkrete tiltak. Kommunen kan spare penger ved at færre elever sendes til dyrere alternative tilbud og gjennom forebyggende helsearbeid som kan spare kommunene for betydelige utgifter seinere i elevenes livsløp. Videre kan kommunens inntekter økes ved at tilbudet over tid kan rettes mot kommuner i hovedstadsregionen. Ås synliggjør seg dessuten som en foregangskommune både innen ny næringsutvikling i landbruk og innen spesialpedagogikk. Faglig sett er det av stor betydning at det utvikles en modell som har overføringsverdi for andre kommuner. Det er et stort udekket behov for gode spesialpedagogiske tilbud og en evaluering av Ås-modellen vil være av stor betydning for etablering av liknende typer læringsarenaer i andre kommuner og regioner.

4.2 Framgangsmåte for å nå målene

4.2.1 Støtte til etablering av nye prosjekter

Eksisterende prosjekter har vist resultater med meget positive effekter for elevene, men det som er bygget opp så langt dekker ikke det behovet som eksisterer i Ås. For det første er det nødvendig med en kapasitetsutvidelse ved at flere tilbydere enn Aschjem gård og Gunder Skiaker etablerer stabile tilbud. For det andre er det nødvendig med en større bredde i tilbudene for å dekke ulike elevgruppers behov for individuell opplæring. Dette kan sikres ved at forskjellige gårder med ulike driftsopplegg og menneskelige ressurser utvikler tilbud.

Arbeidsgruppen foreslår at kommunen garanterer støtte til 3 nye etablerere i tillegg til Gunder Skaker på Aschjem gård tilsvarende 20 % stilling for hver av tilbyderne i en etableringsfase over 2 år.

Verran kommune har etter 3 års erfaring med 5 gårdsbruk anvendt som læringsarena i sine grunnskoler fastslått en timesats på kr. 400,- for å ha elever på gården. Gårdbrukerne avlønnes som selvstendige næringsdrivende, og timeberegningen omfatter kun den tid elevene er på gården. Timesatsen skal således også dekke for- og etterarbeid for gårdbrukeren, lønn for ekstrahjelp (kårfolk, ektefelle m.m.) som er nødvendig for gjennomføring av enkelte undervisningsopplegg, deltakelse i teammøter på skolen, møter med kontakt- og spesiallærere, møter med foreldre samt driftsmidler/undervisningslokaler på gården. Arbeidsgruppen har i de videre beregninger lagt til grunn at denne timesatsen tas som utgangspunkt for kostnadsberegning i Ås kommune.

For en 20 % stilling over ett år vil kostnaden i så tilfelle være:

Timesats 400,- x 6 timer pr. dag (1 dag pr. uke) x 38 undervisningsuker = **97.200,-**. For tre etablerere i 20 % stilling vil årlig kostnad være **291.600,-**

4.2.2 Kvalitetssikring av prosjekter

Pedagogisk psykologisk senter i Ås kommune har gjennom samarbeidsprosjektet mellom Ås ungdomsskole og Aschjem gård bygget opp kompetanse på dette feltet. Denne kompetansen bør videreutvikles, og senteret bør få ansvar for kvalitetssikring av nye prosjekter. Arbeidsgruppen har ikke forutsetninger for å vurdere i hvilken grad dette medfører merkostnader i en oppstartfase, men vil understreke at dette uansett er en viktig funksjon som må ivaretas på en god måte.

4.2.3 Samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)

Seksjon for læring og lærerutdanning ved Universitetet for miljø- og biovitenskap har gjennom flere år veiledet samarbeidsprosjekter mellom gård og skole i hele landet. Etter arbeidsgruppens vurdering er det fortsatt nødvendig å holde på denne veiledningsfunksjonen til satsingen i Ås har fått mer karakter av permanent virksomhet. Arbeidsgruppen foreslår derfor at seksjonen får en

veiledningsfunksjon i etableringsfasen på to år for satsingen i Ås kommune med en kostnadsramme på kr. 10.000,- pr. år.

4.3 Oppsummering

Samlet sett innebærer arbeidsgruppens opptrappingsforslag økte årlige kostnader for Ås kommune i størrelsesorden 300 – 320 000 kroner for denne satsingen. Arbeidsgruppen er kjent med at det er trange økonomiske rammer for kommunesektoren. Vi er likevel overbevist om at dette er utgifter til framtidig gevinsts ervervelse for kommunen og at kommunen samlet sett både kommer bedre økonomisk ut av sine forpliktelser overfor barn og unge og kan stå fram som en eksempelkommune for hvordan man skal ivareta barn og unges interesser på en fremtidsrettet måte.

Utv.sak nr 6/06**PRINSIPPER FOR FORDELING AV BUDSJETT MIDLER TIL SKOLENE**

Saksbehandler: Marit Øien Kristoffersen

Arkivnr: 153

Saknr.: 06/563

Uvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	6/06	22.03.2006

Oppvekst- og kultursjefens innstilling:

Midler fordeles til grunnskolene etter følgende prinsipper:

Fordelingsmodellen består av et grunnbeløp og en elevpris.

- Grunnbeløpet skal dekke utgifter for opptil 20 elever i snitt på hvert trinn – totalt 140 elever på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet. I tillegg skal grunnbeløpet dekke utgifter til ledelse og kontorhjelpe.
- For hver elev utover dette (140/60) tildeles skolene et fast beløp (elevpris).

Oppvekst- og kultursjefen i Ås, 14.03.06

Ellen Benestad

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Vedlegg som følger saken trykt:

Fordeling av ressurser til grunnskolen i 2006 (eksl SFO).

Vedlegg som ligger i saksmappen:**Utskrift av saken sendes til:**

Etatsjef

Økonomiavdelingen

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Fra høsten 2004 ble det innført en ny finansieringsmodell for grunnskolene i Ås. Modellen ble orientert om i hovedutvalget før den trådte i kraft. Målet var å få et system som ble oppfattet som mer forståelig og rettferdig.

Modellen består av et grunnbeløp og en elevpris.

- Grunnbeløpet skal dekke utgifter for opptil 20 elever i snitt på hvert trinn – totalt 140 elver på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet. I tillegg skal grunnbeløpet dekke utgifter til ledelse og kontorhjelp.
- For hver elev utover 20 elever i snitt på hvert trinn vil skolene få et fast beløp.

Hva slags midler fordeles gjennom modellen?

Budsjettmidler fordelt ut på skolene i detaljert budsjett 2005 er grunnlaget for hva som fordeles gjennom modellen i 2006. Beløpet fordeles ut til skolene med grunnbeløpet og elevprisen basert på elevtallet for høsten 2005 (som er lik vår-06). Beløpet som tildeles den enkelte skole skal dekke lønn, vare- og tjenesteposter og innsparing på sykepengeinntekter.

Modellen tilføres midler i forhold til gjennomsnittlig lønnsvekst for offentlig sektor. Midler for nye undervisningstimer i skolene i henhold til statlige eller kommunale vedtak innarbeides i modellen.

Grunnbeløpet som hver skole tildeles var høsten 2004 5,5 mill kroner for barneskolene, og halvparten for ungdomsskolene. Med bakgrunn i oppjusteringene som gjøres hvert år er grunnbeløpet for 2006 6 mill kroner. Før modellen ble iverksatt ble det gjort flere simuleringer og vurderinger rundt størrelsen på grunnbeløpet, men til slutt ble 5,5 mill kroner valgt med bakgrunn i at en mente dette ga det mest riktige nivået.

Hva slags midler holdes utenfor modellen?

Budsjettmidler knyttet til Rustadtunet og morsmålundervisning er lagt ut på egne ansvarsområder under henholdsvis Rustad og Åsgård. Budsjettmidler knyttet til opplæring av elever fra Bjørnebekk asylmottak og skoleskyss er også lagt ut på egne ansvarsområder under henholdsvis Kroer og Sjøskogen. Disse midlene fordeles dermed ikke gjennom modellen. Det samme gjelder noen fellesposter som leirskole og forsikringer, som ligger under ansvarsområdet "1.2060 Grunnskolen" hos etatsjefen.

I tillegg ligger midler til 100%-elever/tilrettelagt undervisning utenfor modellen. Midlene er knyttet til elever som enten har tunge psykiske lidelser, er multifunksjonshemmede med stort pleiebehov eller er PU med eget tilbud på ungdomsskole. På årsbasis er beløpet vel 2,2 mill. kroner. Disse midlene skal følge eleven. PPS har et avgjørende ord ved avgjørelse av hvilke elever som faller inn under disse kriteriene. Det er lagt til grunn at elever med mindre omfattende spesielle behov er relativt jevnt fordelt mellom skolene. Utgifter til disse elevene må derfor dekkes innenfor modellen, men det er satt av en liten sentral pott til spesielle tilfeller.

	(beløp i 1000 kr):
Midler som fordeles i modellen i 2006	97.691
Rustadtunet, ekskl. SFO	3.335
Skoleskyss	1.770
Statlige midler knyttet til morsmålsundervisning	2.532
Bjørnebekk – netto utgift	0
100% elever/tilrettelagt undervisning – sentral pott spes.undervisning	2.578
Sum midler i og utenfor modellen	107.906

Endrede elevtall

Mange skoler vil oppleve en økning/reduksjon i antall elever i løpet av kalenderåret. Det gjøres en fordeling for vårhalvåret og en for høsthalvåret slik at vesentlige endringer i antall elever gjennom skoleåret fanges opp. Skolenes rammer justeres da for endringene med elevprisen x antall nye/færre elever.

Andre modeller – beregninger

Ved utviklingen av gjeldende modell vurderte en modeller andre kommuner har. Det har vært et mål at modellen skulle være så enkel som mulig. Noen har modeller der det er så mange ulike kriterier som legges inn at modellene likevel blir uoversiktlige. En har ikke klart å påvise at en praksis med så mange kriterier gir en mer rettferdig fordeling, og i kommunens modell er det lagt til grunn at de fleste forhold er rimelig jevnt fordelt, og at de midlene en har heller fordels ut i modellen fremfor å holde midler tilbake for så å fordele disse ut ifht ulike kriterier.

I utviklingen av modellen er størrelsen på grunnbeløpet vurdert nøye, og det er gjort simuleringer med ulikt nivå på dette. Ungdomsskolene får i modellen et påslag på 33,3% på elevprisen for elever utover 20 pr trinn bl.a siden lærerne her har flere arbeidstimer pr år enn i barneskolene.

Det er også sett på en alternativ modell som fordeler midler direkte ut fra antall timer pr skole. Denne tildelingsmåten fordeler alle midler etter antall timer, og tar ikke hensyn til at noen kostnader er faste. De små skolene blir dermed tapere i denne modellen. Det tas ikke hensyn til at de små skolene har de samme faste kostnader ifht administrasjon og ledelse som de store. De større skolene får noe mer midler i denne modellen.

Tabellen nedenfor illustrerer forskjellen mellom denne timemodellen og gjeldende modell ut fra elevtall mai-2005 og budsjettmidler i 2005.

Skole	Timer	Tildeling (timepris*timer)	Gjeldende modell m/samme elevtall	Endring
Brønnerud	2 737	4 435 000,00	5 778 000	-1 343 000,00
Kroer	3 453	5 595 000,00	5 778 000	-183 000,00
Nordby	6 624	10 734 000,00	10 423 000	311 000,00
Rustad	8 441	13 678 000,00	12 999 000	679 000,00
Solberg	3 957	6 412 000,00	6 467 000	-55 000,00
Åsgård	8 057	13 056 000,00	12 563 000	493 000,00
Sjøskogen	3 810	6 174 000,00	6 953 000	-779 000,00
Ås u.skole	12 540	20 320 000,00	19 774 000	546 000,00
Norbytn u.skole	7 560	12 251 000,00	11 920 000	331 000,00
Sum	57 179	92 655 000	92 655 000	0

Andre Follo-kommuner

De andre Follo-kommunene har noe ulike modeller for tildeling av budsjettmidler:

- fordeling utfra antall elever med ulike kriterier (antall ungdomsskoleelever, klassestørrelse, småskoler, tilpasset opplæring, morsmål, antall eldre lærere mm)
- fordeling med et basisbeløp til skolene tillagt et beløp utfra en elevfaktor. I tillegg fordeles mindre beløp ifht spes.undervisning, leirskole mv.
- fordeleling ut fra nivået i budsjettet året før på driftsbudsjettet, lønnsbudsjett etter antall ansatte.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Det er i prosessen før og også etter innføringen av gjeldende modell vurdert alternative modeller. Rådmannen vurderer det slik at gjeldende modell gir det beste resultatet for skolene inkludert de minste. Det anbefales dermed at gjeldende modell videreføres med følgende prinsipper:

Modellen består av et grunnbeløp og en elevpris.

- Grunnbeløpet skal dekke utgifter for opptil 20 elever i snitt på hvert trinn – totalt 140 elver på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet. I tillegg skal grunnbeløpet dekke utgifter til ledelse og kontorhjelp.
- For hver elev utover 20 elever i snitt på hvert trinn vil skolene få et fast beløp.

ÅS KOMMUNE

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Sak 6/06

VEDLEGG 1: Fordeling av ressurser til grunnskole

(ekskl SFO)

	Elevtall h-05 Barne-trinnet	Elevtall h-05 Ungdoms-trinnet	Grunnbeløp	Grunnbeløp pr. elev inntil 20 pr. trinn	Antall elever mer enn 20 pr. trinn	Fordeling elever mer enn 20 pr. trinn	Fordeling pr. elev (mer enn 20 pr. trinn) - 33,3% påslag ungdomsskole	Sum fordeling pr. skole 2006	Fordeling pr. elev **) modell 2006	Lønnsjustert tillegg opprinnelige 100% elever - våreffekt	Ramme 2006
Brønnerud	108		6 068 000	56 185	0	0	-	6 068 000	56 185	0	6 068 000
Kroer	137		6 068 000	44 292	0	0	-	6 068 000	44 292	0	6 068 000
Nordby	266		6 068 000	43 343	126	4 846 000	38 461	10 914 000	41 030	253 000	11 167 000
Rustad	338		6 068 000	43 343	198	7 615 000	38 461	13 683 000	40 482	0	13 683 000
Solberg	155		6 068 000	43 343	15	577 000	38 461	6 645 000	42 871	0	6 645 000
Åsgård	328		6 068 000	43 343	188	7 231 000	38 461	13 299 000	40 546	0	13 299 000
Sjøskogen	163		6 068 000	43 343	23	885 000	38 461	6 953 000	42 656	143 000	7 096 000
Ås ungdomsskole		411	3 007 000	50 117	351	17 738 000	50 536	20 745 000	50 474	0	20 745 000
Norbytn		264	3 007 000	50 117	204	10 309 000	50 536	13 316 000	50 439	293 000	13 609 000
	1495	675	48 490 000		1 105	49 201 000		97 691 000		689 000	98 380 000

Netto utgift i modell høst 2005

Beløpsgrunnlag for modellen

(beløp i 1000 kr)

Opprinnelig 100% elever budsjett 2005

Brønnerud	5 928	0
Kroer	5 998	0
Nordby	10 677	450
Rustad	13 010	0
Solberg	6 718	0
Åsgård	13 415	0
Sjøskogen	6 871	0
Ås u.skole	20 157	1 350
Nordbytn	11 793	450
	94 567	2 250
Tilføring ifht lønnsvekst i 2005	2 491	
Tilførsel nye timer	633	
Midler fordelt i modell 2005	97 691	

Utv.sak nr 7/06

VEDTEKTER FOR SKOLEFRITIDSORDNINGENE I ÅS KOMMUNE

Saksbehandler: Tove Heen

Arkivnr: A22 &00

Saknr.: 06/546

Utvalg**Utv.sak nr****Møtedato**

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

7/06

22.03.2006

Oppvekst- og kultursjefens innstilling:

Vedtektene for SFO vedtas slik de fremkommer i vedlegg til saken

Oppvekst- og kultursjefen i Ås, 13.03.2006

Ellen Benestad

Tidligere politisk behandling:**K-sak 29/99****K-sak 15/04****Administrativ behandling:****Avgjørelsesmyndighet:**

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur

Vedlegg som følger saken trykt:

Vedtekter for skolefritidsordningen i Ås kommune

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Høringsuttalelser

Referat fra drøftingsmøte med SFO-lederne

Vedtekter for skolefritidsordningen i Ås kommune

Utskrift av saken sendes til:

Barneskolene i Ås

Oppvekst- og kultursjefen

SAKSUTREDNING:**Fakta i saken:**

Skolefritidsordningen er hjemlet i Opplæringsloven § 13-7. Paragrafen ble sist endret 17.06.2005. Hovedformålet med endringen er å skape grunnlag for at statstilskudd til skolefritidsordningen fra 01.08.2003 er innlemmet i kommunens rammetilskudd.

Hva vedtekter for skolefritidsordningen skal inneholde er nedfelt i paragraf 13-7:

Skolefritidsordninga skal ha vedtekter om

a. eigarforhold

- b. kven som er opptaksmyndigheit
- c. opptakskriterium
- d. opptaksperiode og oppseiing av skolefritidsklassen
- e. foreldrebetaling
- f. leike- og oppholdsareal
- g. dagleg opphaldstid og årleg opningstid
- h. bemanning og leiing

Ås kommune har drevet skolefritidsordning (SFO) ved barneskolene fra høsten 1991. Ordningen har flere ganger vært gjenstand for endring og utvikling i tråd med endrede lovverk, forskrifter og kommunale vedtak. I 1999 (K-sak 0029/99) ble en Rammeplan vedtatt som et retningsgivende og forpliktende kommunalt styringsdokument. I samme sak ble også endrede SFO-vedtekter vedtatt. Rammeplanen er fortsatt gjeldende slik som vedtatt i 1999, men vil bli revidert i 2006.

Vedtektene for SFO ble sist endret i 2004 (K-sak 15/04) i forbindelse med utvidet åpningstid.

Kommunestyret vedtok 14.12.05 en endring i oppholdstider og betalingssatser. Dette ble blant annet gjort med utgangspunkt i økt timetall for elevene i grunnskolens 1.-4.trinn. Tilbudet ble endret fra tre til to oppholdstider/betalingsatser.

Vedtektene har vært sendt på høring til alle barneskolene i Ås v/ rektor og samarbeidsutvalg. Før vedtektene ble sendt ut på høring, ble det også gjennomført et drøftingsmøte med alle SFO-lederne.

Følgende har avgitt høringsuttalelser:

Brønnerud skole
Kroer skole
Åsgård skole
Nordby skole
Sjøskogen skole

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Oppvekst- og kultursjefen femmer forslag om endrede vedtekter for å ivareta endringer i lovverk og kommunale vedtak. Det er i tillegg gjort tilpassninger for å få en tilnærmet likhet med vedtektene for de kommunale barnehagene.

De største endringene utover tilbud om oppholdstid omfatter

- åpningstid
- sommerstengt SFO
- samordning i ferier
- innføring av kriterier for opptak ved eventuelle begrensninger
- bemanning

Vedrørende høringsuttalelsene:

Åpningstid

I K-sak 15/04 ble det gjort følgende vedtak: *Den enkelte skole/SFO kan bestemme åpningstiden etter brukernes behov innenfor tidsrammen kl 07:00 – kl 17:20. Ingen SFO kan ha kortere åpningstid enn kl 07:15 – 16:45. Utvidet åpningstid skal ikke føre til økte utgifter. Tilakemelding fra kommunens SFO-ordninger, er at det utvidete tilbudet i svært liten grad har blitt benyttet. I de nye vedtektene foreslår oppvekst- og kultursjefen derfor en åpningstid tilpasset barnehagenes*

åpningstider som er kl. 07:30 – kl 16:30 med mulighet for utvidelse til kl 07:00 – kl 17:00 dersom det er et fast behov. Høringsuttalelsene er delte, men ingen ser behov for åpningstider etter kl. 17:00. En skole foreslår åpningstid fra kl 07:15 – kl 16:45 med begrunnelse at en åpningstid mellom kl 07:00 og kl 17:00 krever at ordningen må bemannes 10 timer mer pr mnd enn det forslaget skolen kommer med. Skolen ønsker å benytte bemanningen når det er flere barn til stede.

Sommerstengt SFO

Tjenesten har fått endrede rammebetingelser. En konsekvens er sommerstengt SFO i ukene 28, 29 og 30, vedtatt av kommunestyret 14.12.05. Det er ikke kommet merknader fra noen av høringsinstansene.

Samordning i ferier

Erfaring har vist at det er forholdsvis få som benytter tilbudet i jule- og påskeferien, samt i ukene etter skoleslutt. En samordning er allerede utprøvd ved enkelte av ordningene, med godt resultat, og dette vil også gi en bedre ressursutnyttelse. En samordning støttes av flere av høringsinstansene.

Innføring av kriterier for opptak ved eventuelle begrensninger

I utgangspunktet er SFO et tilbud for alle barn fra 1.-4.trinn og for barn med særskilte behov fra 1. til og med 7.trinn. Det foreslås likevel en prioritering for å kunne ivareta eventuelle behov for begrensninger. Det er ikke kommet kommentarer fra noen av høringsinstansene.

Bemanning

I gjeldende vedtekter er det vedtatt en veiledende bemanningsnorm med 1 voksen pr 10 barn. Dette inkluderer ekstra bemanning for barn med særskilte behov. I de nye vedtektene foreslår oppvekst- og kultursjefen en grunnbemanning på minimum 1 voksen pr 15 barn, med mulighet for å søke om ekstra bemanning til barn med særskilte behov. Dette begrunnes med at gjeldende bemanningsnorm er kostbar for kommunen, og Ås kommune har også en meget høy bemanningsnorm sammenlignet med andre kommuner i Akershus. To av høringsinstansene beklager forslaget om reduksjon i grunnbemanningen. De øvrige høringsinstansene har ingen merknader.

De enkelte høringsuttalelsene er ikke samstemte, men de høringsuttalelser som etter oppvekst- og kultursjefens mening bidrar til å presisere vedtektene, er tatt til følge.

Oppvekst- og kultursjefen ba høringsinstansene om også å vurdere gjeldende ordning med kostpenger. Disse bestemmes i dag på den enkelte skole, og varierer til en viss grad. De som har uttalt seg om dette, har delt oppfatning. Noen mener at dagens ordning bør videreføres, mens andre anbefaler en lik sats. Oppvekst- og kultursjefen ønsker å utrede dagens ordning nærmere og vil fremme dette som egen sak på et senere tidspunkt. En eventuell endring av dagens ordning med kostpenger må fremmes som sak for kommunestyret.

Konklusjon:

Oppvekst- og kultursjefen anbefaler at vedtektene for SFO vedtas slik de fremkommer i vedlegg til denne saken.

Vedtekter for skolefritidsordningen i Ås kommune

1. Hjemmel

Med hjemmel i Lov av 17.07.1998 nr 61 Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (Opplæringsloven) med endringer 01.08.2003 og 17.06.2005 har Hovedutvalg for oppvekst- og kultur fastsatt vedtekter for Ås kommunes skolefritidsordninger. Betalingssatser er fastsatt av kommunestyret.

2. Virkeområde

Vedtektene gjelder alle skolefritidsordninger som eies og drives av Ås kommune.

De kommunale skolefritidsordningene drives i samsvar med:

- Opplæringsloven med forskrifter
- Kommunale plandokumenter
- Prosessbeskrivelse for oppvekst- og kulturetaten

Forhold som er regulert i Opplæringsloven med forskrifter er ikke tatt med i vedtektene. Dette gjelder blant annet Elevane sitt skolemiljø (Opplæringslovens kap. 9a), kravet om politiattest (Opplæringslovens § 10-9,jf. Forskrift til Opplæringsloven kap 15) og regler for taushetsplikt (Opplæringslovens §15-1, jf. Forvaltningslovens §§ 13 – 13ff).

3. Formål

Formålet med skolefritidsordningen er at barn i 1.- 4. trinn og barn med særskilte behov i 1.- 7. trinn skal ha et trygt omsorg- og fritidstilbud før og etter skolens undervisningstid. Med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesse skal skolefritidsordningen preges av barns behov for omsorg, lek, kultur- og fritidsaktiviteter samt sosial læring

4. Opptaksmyndighet

Rektor ved den enkelte skole er opptaksmyndighet for skolefritidsordningen.

5. Opptaksperiode

Hovedopptaket til skolefritidsordningen skjer til den enkelte skole innen 15.mars hvert år. Bekreftet SFO-plass løper frem til og med 4.klasse med mindre den sies opp.

Tildeling av plass ved hovedopptak gjelder fra 1. august, og det må betales fra denne dato.

6. Opptakskriterier

Skolefritidsordningen er for barn fra 1.til og med 4. trinn og for barn med særskilte behov fra 1. til og med 7.trinn..

Dersom det oppstår begrensninger i kapasiteten ved en skolefritidsordning, vil opptak bli foretatt etter følgende prioriteringskriterier:

1. Elever med særskilte behov 1.-7.trinn (Opplæringsloven § 13-7)
2. Elever i 1.årstrinn
3. Elever i 2.årstrinn
4. Elever i 3. årstrinn
5. Elever i 4. årstrinn

7. Oppholdstid

Det kan velges mellom to alternativer:

Hel plass: fra og med 13 timer pr uke

Deltidsplass: til og med 12 timer pr uke.

Det inngås årlig avtale mellom skolen og hjemmet for hvert barn om når timene skal benyttes.

8. Åpningstider

Skolefritidsordningen holder åpent på hverdager fra kl. 07.30 til kl. 16.30. Den daglige åpningstiden kan utvides til kl. 07.00 – 17.00 ved de ordningene der det er minimum 3 elever som har fast behov for et slikt tilbud. Foresatte må grunngi behovet i skriftlig søknad.

Mellom jul og nyttår, i påskeferien og i ukene etter skoleslutt kan tilbudet samordnes med SFO på nærliggende skoler.

Skolefritidsordningen har stengt julaften og nyttårsaften, og stenger kl. 12.00 onsdag i påskeuken. På skolens fridager og i feriene gis et tilbud tilsvarende barnets ordinære oppholdstid i skole og skolefritidsordning.

Skolefritidsordningene i Ås har stengt i uke 28, 29 og 30.

Skolefritidsordningene holder stengt fem plandager pr. år. Plandager avholdes til vanlig samtidig med skolens plandager, eller andre dager der skolene er stengt.

Alle barn i skolefritidsordningen skal ha fem ukers ferie i løpet av året, tre av disse ukene må tas i uke 28, 29 og 30. De fem plandagene kan regnes som en ferieuke.

9. Skyss

Skolefritidsordningen omfattes ikke av grunnskolens skyssregler. Barn i skolefritidsordningen har derfor ikke krav på offentlig skyss. Barnets skyssbehov må besørges av de foresatte.

10. Oppsigelse / endring av tilbud

Oppsigelse av plass og endring av oppholdstiden skal skje med minimum 1 måneds varsel, med virkning fra den 1. i påfølgende måned. Oppsigelse / endring varsles skriftlig til den enkelte skole.

Kommunen kan si opp med en måneds varsel fra den 1. eller 15. i hver måned dersom det foreligger vesentlig mislighold av avtalen. Før en eventuell oppsigelse kan gjennomføres, vil det bli gitt skriftlig advarsel for å gi anledning til å rette opp forholdet. Som vesentlig mislighold regnes:

- ved helt eller delvis manglende oppholdsbetaling
- dersom avtalt oppholdstid overskrides
- dersom særskilte forhold gir grunn til det

11. Foreldrebetaling

Kommunestyret fastsetter satsene for foreldrebetaling i skolefritidsordningen med bakgrunn i opplæringslovens §13-7.

Kostpenger kommer i tillegg til gjeldende satser for oppholdsbetaling.

Betalingssatsene følger som vedlegg og er en del av vedtektene.

Foreldrebetalingen skjer forskuddsvis den 15. hver måned i 11 måneder. Ved purring påløper purregebyr. Ved for sen betaling påløper morarente.

Det er ikke søskenmoderasjon i skolefritidsordningen.

Ved manglende oppholdsbetaling vil barnet miste plassen i skolefritidsordningen. Skriftlig varsel om oppsigelse blir gitt én måned i forveien fra den 1. eller 15. i hver måned. Misligholdte krav blir sendt til rettslig inkasso. Varsel om inkasso blir gitt.

Familier med utestående oppholdsbetaling for kommunal barnehageplass blir ikke tildelt plass i skolefritidsordningen før tidligere mellomværende med kommunen er oppgjort.

Dersom stengetiden i skolefritidsordningen ikke overholdes, kan det føre til oppsigelse. Det kreves et fastsatt gebyr dersom barn blir hentet etter skolefritidsordningens stengetid, eller etter den tid en har betalt for.

12. Bemanning, ledelse og styring

Rektor har det overordnede administrative og faglige ansvaret for SFO.

Ved den enkelte skole skal det være en SFO-leder med ansvar for den daglige drift.

SFO ved den enkelte skole skal ha en grunnbemanning med minimum 1 voksen pr 15 barn i den tid på dagen da flest barn er til stede. Dette kan medføre at det på morgen- og ettermiddagsøkt er en lavere voksendeckning.

Ekstra bemanning til barn med særskilte behov kan tildeles av oppvekst- og kultursjefen. Det skal da foreligge sakkyndig tilråding fra PPS og en helhetlig vurdering av tilbudet.

Det velges to foresatte ved hver skole som foreldrekontakter for skolefritidsordningen. Foreldrekontaktene knyttes til skolens rådsorganer.

13 Leke- og oppholdsarealer

Arealer, både ute og inne, skal være godt egnet til formålet.

14. Internkontroll

Skolefritidsordningen har et internkontrollsystem i henhold til gjeldende forskrifter og retningslinjer:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 01.01.1997 .
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. av 10.01.1996.
- Kommunens internkontrollsystem

15. Forsikring

Ås kommune har kollektiv ulykkesforsikring for barn i skolefritidsordningen.

16. Klage

Klage på enkeltvedtak (blant annet opptak, oppsigelse, endring av oppholdstid) kan påklages etter Forvaltningslovens kap. VI. Klagefristen er tre uker regnet fra det tidspunkt foresatte har mottatt brevet, jf. fvl. §§ 28 og 29. En eventuell klage må være skriftlig og begrunnet, og den skal sendes til rektor. Rektor videresender klagen til klageinstansen dersom man etter å ha vurdert saken på nytt, ikke finner grunn til å endre vedtaket. For tiden er myndigheten til å avgjøre klagene lagt til Formannskapet.

17. Vedtektsendringer

Endring av vedtektene foretas av Hovedutvalg for oppvekst- og kultur. Endring i betalingssatser foretas av Kommunestyret

18. Vedtektenes gyldighet

Vedtektene er gjort gjeldende fra 01.08.2006

Betalingssatser vedtatt i Kommunestyret 14.12.2005

Oppholdstid	Pris
Hel plass – fra og med 13 timer pr uke	Kr. 1.810,-
Deltidsplass – til og med 12 timer pr uke	Kr. 1.290,-

Utv.sak nr 8/06**FÅLESLORÅSEN - NYTT VEINAVN**

Saksbehandler: Arne Hågensen

Arkivnr: L32

Saknr.: 06/606

Utvalg**Utv.sak nr****Møtedato**

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

8/06

22.03.2006

Oppvekst- og kultursjefens innstilling:

1. Stikkvei til veien Fålesloråsen som vist på vedlagte kart, får navnet *Bamseveien*.

For Oppvekst- og kultursjefen i Ås, 15.03.06

Arne Hågensen

Tidligere politisk behandling:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur sak 0054/04 av 22.09.2004

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur

Vedlegg som følger saken trykt:

Kart som viser aktuelt område.

Vedlegg som ligger i saksmappen:

- Brev fra Cle as, av 17.01.06
- Foreløpig svar av 12.02.06

Utskrift av saken sendes til:

Cle as, v/ Gry Ma-Rie Pettersen, Pb. 93 Slemdal, 0710 Oslo
Fålesloråsen vel, v/Petter Skipnes, Nøstvedtfeltet 2, 1407 Vinterbro
Teknisk etat, oppmålingsvesenet

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Veinavn i dette området ble fastsatt gjennom sak i Hovedutvalg for oppvekst og kultur i møte 22.09.2004, sak 0054/04.

Navnevedtaket bygde på sak i kulturstyret fra 1992.

Veiene i området fikk navnene Fålesloråsen og Slorhøgda.

Dette området var tidligere et hytteområde, men er i ferd med å bli opparbeidet til et felt med helårsboliger, og fra beboerne ser en behovet for å differensiere navnene i området mer.

Dette på bakgrunn av at veier i området deler seg, slik at oppdeling kan virke logisk og bedre muligheten for å finne fram til aktuelle adressater.

Fålesloråsen er i dag en gjennomgående vei i området.

I brev av 17.01.06 kommer det fram ønske om å gi denne veien et nytt navn der den deler seg inne på området. Pr. dag har begge disse veiene Fålesloråsen som navn. Der Fålesloråsen deler seg, forslås å gi den veien som går sørover et nytt navn, mens veien i vestgående retning beholder navnet Fålesloråsen, som i dag.

I brevet er det vist til hvilke tomter (Gårds- og bruksnummer) dette skal gjelde, - men dette er en adresseringssak som oppmålingsvesnet tar seg av. Det er heller ikke nødvendig å gå i detaljer i en navnsettingssak.

Veien det er tale om er vist på vedlagte kart.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Etter at opparbeidelsen av feltet er godt i gang, ser beboerne i området at det kan være behov for å se på navnet av veien på nytt. Saken om veinavn kom på et tidspunkt hvor endringen av området fra hyttefelt til boligfelt var i startfase.

Bamseveien er et kort og greit navn, som kan sies å ha en lokal forankring, gjennom at dette området er nabo til den tidligere Dyrparken, hvor bjørner var en av hovedattraksjonene.

Fålesloråsen vel støtter dette forslaget.